

TISKOVÁ ZPRÁVA

Centrum pro výzkum veřejného mínění Sociologický ústav AV ČR

V Holešovičkách 41, Praha 8

Tel./fax: 286 840 129, 130

E-mail: chludilo@soc.cas.cz

Pobyt cizinců v České republice

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2003</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OV.42-45</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>19.- 26. května 2003</i>
<i>Počet respondentů:</i>	<i>1048</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>kvótní výběr</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>4.července 2003</i>
<i>Kód tiskové informace:</i>	<i>ov30704</i>
<i>Autor výzkumu:</i>	<i>RNDr. Milan Jeřábek, PhD.¹</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Iva Chludilová</i>

V květnovém výzkumu jsme mimo jiné zjišťovali, jaké mají lidé představy o počtu cizinců žijících v České republice, a to jak cizinců s povoleným pobytem, tak těch, kteří zde žijí bez povolení².

Podle údajů Ministerstva vnitra mělo v březnu 2002 v ČR povoleno pobyt 222 000 cizinců (trvalý pobyt a víza nad 90 dnů)³. Jen 18 % dotázaných odhadlo počet legálně zde žijících cizinců alespoň v rozmezí 150 000 – 300 000. Jinak respondenti toto číslo spíše podceňují, 70 % jich typovalo hodnoty nižší – extrémem byl odhad, že v ČR žije legálně pouze 300 osob jiných národností. Naopak počet cizinců s povoleným pobytem nadhodnotilo 12 %. Nejčastěji uváděné hodnoty byly 100 000, 50 000 a 10 000 osob.

Počet cizinců žijících v ČR bez povolení není samozřejmě znám, ale například Doc. Dušan Drbohlav z Přírodovědecké fakulty UK odhaduje jejich počet asi na 300 000, přičemž třetina z nich naší zemí pouze prochází - nechce se zde zdržet déle. V případě cizinců žijících v České republice nelegálně byly odhady respondentů ještě horší. Jejich počet alespoň v rozmezí 200 000 – 400 000 uvedlo pouze 12 % dotázaných. 78 % uvedlo číslo nižší, nejčastěji se opět jednalo o hodnoty 100 000, 50 000 a 10 000 osob.

¹ Autor výzkumu RNDr. Milan Jerabek, Ph.D. je vědeckým pracovníkem výzkumného oddělení České pohraničí Sociologického ústavu AV ČR. Výzkum byl podporován projektem GA ČR č. 205/02/0321 „Pracovní podmíněné migrace jako součást mezinárodního (přeshraničního) trhu práce Česka v kontextu evropské integrace“ ve spolupráci s výzkumnými týmy Západočeské univerzity v Plzni, Univerzity Karlovy v Praze, Masarykovy univerzity v Brně a Ostravské univerzity v Ostravě.

² Otázka: „Odhadněte orientačně, jaký je podle Vás počet cizinců v ČR a) s povoleným pobytem, b) bez povolení.“

³ Meziroční nárůst počtu cizinců legálně pobývajících v ČR byl v posledních letech přibližně 5 %, tudíž v době, kdy probíhal náš výzkum, se jejich počet mohl pohybovat okolo 230 000.

Téměř tři čtvrtiny dotázaných se shodují, že cizinci by měli mít možnost v České republice dlouhodobě pobývat, ale pouze za určitých podmínek⁴. Názor, že by zde cizinci vůbec neměli mít možnost dlouhodobě pobývat vyjádřilo 17 % dotázaných. Tento názor zastávají především lidé, kteří by se sami zařadili spíše vlevo na škále levice-pravice a lidé, kteří hodnotí svou životní úroveň jako špatnou. Naopak pobyt cizinců bez omezení podporují zejména příznivci našeho vstupu do EU. A také ti, kdo některého cizince zde žijícího znají, a myslí si, že je správné zde cizince zaměstnávat.

Tab.1: Dlouhodobý pobyt cizinců v ČR

neměli vůbec mít možnost	16,8
měli by mít možnost jen za určitých podmínek	72,9
měli by mít možnost bez omezení	5,5
NEVÍ	4,7

Že by se cizinci v České republice měli co nejvíce přizpůsobit našim životním zvyklostem, se domnívá více než polovina respondentů⁵. Velkou podporu má tento postoj mezi příznivci KSČM. Naopak názor, že by zde cizinci měli mít možnost žít zcela podle svých životních zvyklostí podpořilo jen 6,5 % dotázaných. Tito respondenti také podporují život cizinců v ČR bez omezení a jejich zaměstnávání zde.

Tab.2: Životní zvyklosti cizinců v ČR

co nejvíce přizpůsobit našim zvyklostem	55,7
částečně přizpůsobit našim zvyklostem	33,7
mít možnost žít zcela podle svých zvyklostí	6,5
NEVÍ	4,1

Pro téměř čtvrtinu občanů představují v místě bydliště občané jiných národností problém⁶. Častěji se takto vyjádřili lidé žijící v Praze, na severozápadě republiky a ve větších městech (30 – 50 tisíc obyvatel). Tato zkušenost se pak zřejmě odráží i v jejich postojích, protože častěji jsou proti zaměstnávání cizinců u nás, proti tomu, aby zde cizinci vůbec dlouhodobě žili. Jejich odhady počtu cizinců žijících zde legálně i nelegálně byly spíše nadhodnocené.

Špatné zkušenosti z místa bydliště pak souvisejí i s postojem, že občané jiných národností jsou problémem i v rámci celé České republiky. Podporu pak nachází u těchto lidí názor, že cizinci v ČR by se měli co nejvíce přizpůsobit našim zvyklostem. Nejméně s tím, že cizinci představují problém v rámci celé ČR, souhlasí lidé vysokoškolsky vzdělaní.

Tab.3: Představují občané jiných národností problém

	ano	ne
v místě bydliště	22,6	65,0
v České republice	73,4	13,9

Pozn.: Dopočet do 100% v řádcích tvoří odpovědi „neví“ a „netýká se“.

⁴ Otázka: „Cizinci by v ČR a) neměli mít vůbec možnost dlouhodobě pobývat, b) měli mít možnost dlouhodobě pobývat jen za určitých podmínek, c) měli mít možnost pobývat prakticky bez omezení?“

⁵ Otázka: „Cizinci by se v ČR měli a) co nejvíce přizpůsobit našim životním zvyklostem, b) částečně se přizpůsobit našim životním zvyklostem, c) měli by mít možnost žít zcela podle svých životních zvyklostí?“

⁶ Otázka: „Představují občané jiných národností, kteří k nám přišli v posledních letech, problém a) v místě Vašeho bydliště, b) v rámci celé ČR?“